

KESAM DEĞERLENDİRME NOTU

Kırklareli Üniversitesi
Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Merkezi

20/07/2013

No: 2013/06

<http://kesam.kirklareli.edu.tr>

ILO ÇALIŞMA HAYATINDA YENİ ÇAĞA AYAK UYDURUYOR

GİRİŞ

ILO'nun yüzüncü yılını doldurmasına 6 yıl kala ILO Genel Müdürünün, Uluslararası Çalışma Konferansı 102. Oturumu'nda sunduğu rapor yayınlandı.¹ 1919 yılında 44 üye devletle faaliyete başlayan ve üç taraflılık yani hem hükümetlerin hem işçilerin hem de işverenlerin bünyesinde temsil edildiği yapısıyla ILO günümüzde 185 üye devletle hemen hemen evrensel bir kurum niteliğine sahiptir.

Önümüzdeki yıllarda ILO, ülkelerdeki yoksulluktan kaynaklanan sorunlar yerine gelir dağılımındaki eşitsizlikten doğan çalışma koşullu çifte standartlarına odaklanacaktır.

Sosyal adaleti kendine görev edinmiş olan ILO'nun söz konusu raporu bir yandan çalışma dünyasındaki gerçekleri dönüştüren kuvvetleri bir yandan da bu görevi yirmibirinci yüzyıla da taşıyabilecek kapasiteye sahip olmak için yapması gereken yeniliklerin neler olduğunu ele almaktadır.

Daha önce gerek 1944 Philadelphia Bildirgesiyle, gerek 1998 Çalışma Yaşamında Temel İlke ve Haklar Bildirgesi ile müteakip çalışmaları ile ve gerekse 2008 Adil bir Küreselleşme İçin Sosyal Adalet Bildirgesi'yle ILO,yaratıcılığını da değişen koşullara ve küresel gelişmelere uyum sağlama kabiliyetini de ispatlamıştır.

BURÇİN AYDOĞDU
Öğretim Görevlisi

baydogdu@kirklareli.edu.tr

Kırklareli Üniversitesi
Ekonomik & Sosyal Araştırmalar
Uygulama ve Araştırma
Merkezi

<http://kesam.kirklareli.edu.tr>
kesam@kirklareli.edu.tr

¹ http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_213836.pdf

Demografik dönüşümler

Dünyadaki dönüşüm en belirgin verileri şunlardır: ILO'nun kurulduğu 1919 yılından bu yana dünya nüfusu 3 katına çıkmıştır, kişi başına düşen gelir 5 katına çıkmıştır ve dünya üzerindeki ticaret 25 katına çıkmıştır. 2050 yılında ise dünya nüfusunun 9,3 milyara çıkması beklenmektedir ve bu nüfusun %70'inin şehirlerde yaşayacağı öngörülmektedir. En hızlı artış Afrika'da gözlenmektedir ve gelir düzeyi ile nüfus artışı arasındaki ters orantıdan ötürü 2035 yılında en az gelişmiş ülkelerin nüfusunun gelişmiş ülkeler nüfusundan fazla olması beklenmektedir.

Küresel dönüşümde bir diğer göze çarpan husus ise 2009 yılında 28 olan dünyada yaş ortalamasının 2050 yılında 38'e çıkacak olması ve 2000 yılında 65 yaş üstü her kişiye karşılık çalışma yaşında olan 9 kişi varken 2050 yılında bu rakamın 4'e düşecek olmasıdır.

Bu gelişmeler ışığında ILO'nun üstünde çalışması gereken 5 konu başlığı olacaktır:

(1) Önümüzdeki 5 yıl zarfında her yıl iş gücüne 44,5 milyon işçinin katılacağı dünyada iş olanakları yaratmak olacaktır ve bu konuda istihdam yaratıcı büyümeye yönelik üretim kalıplarına ihtiyaç olacaktır.

(2) Bu yılın Uluslararası Çalışma Konferansı özellikle yeni demografik bağlamda istihdam ile sosyal korumayı ele almaktadır ve ILO, buradan çıkan sonuçları 2012 Sosyal Koruma Tabanlarına İlişkin Tavsiyeler ile bütünleştirmelidir.

(3) Kalkınmış ülkelerdeki durağan nüfus artış hızı ile geri kalmış ülkelerde yükselen nüfusun yol açacağı göçler şimdikinden de güçlü baskılara yol açacaktır. ILO'nun bu konuda Birleşmiş Milletler'e yol gösterecek çalışmalar yapması gereklidir.

(4) Gelir dağılımında büyüyecek olan küresel uçurumu işaret eden demografik veriler, kırılgan ve çatışma barındıran, yoksulluk oranının genel olarak diğer ülkelerden %21 daha çok olduğu ülkeler üzerindeki baskı çok kuvvetli olacaktır.

(5) Halihazırdaki demografik trendler, gezegenin artan nüfus için yeterli olabilip olamayacağı hakkında ciddi soru işaretlerine yol açmaktadır ve ILO'nun sorumluluklarından biri de bu bağlamda sürdürülebilir üretim süreçlerine odaklanmaktır.

Çevresel sürdürülebilirlik

1972'de gerçekleşen ilk ILO çalışma ve çevre tartışmasıyla, örgütün sorumluluklarının çalışma ortamının ötesinde olduğu kabul edilmiştir. Güncel trendlerde hiçbir değişiklik olmadığı takdirde karbon emilimi ve diğer kirlilikler nedeniyle 2050 yılındaki üretkenlik kaybı %7,2 düzeyinde olacak ve bu gidişat insanların varlığı için yıkım niteliğinde sonuçlar doğurabilecektir. Aynı çevre etkenlerinden ötürü yirmibirinci yüzyılın ortalarında deniz seviyesinin yükselmesi, seller ve daha büyük afetler neticesinde 150 ila 200 milyon insanın kalıcı olarak yerlerinden edilmiş olacağı tahmin edilmektedir.

Dolayısıyla ILO'nun geçmişteki sorumlulukları ve faaliyetleri ile gelecekteki sorumlulukları ve faaliyetleri arasındaki en büyük fark ILO'nun iklim değişikliğini engelleme ve hafifletme gayretleri olacaktır. Önümüzdeki yıllarda ILO faaliyetinin her alanında "yeşil" hususlarda bilgi alışverişi olacaktır.

Teknolojik gelişmenin sürmesi

Teknolojinin istihdam, büyüme ve geçim standartları üzerindeki etkisi hakkındaki

tartışmalar dünyadaki her 10 kişiden birinin internet erişimine sahip olduğu ve dünyadaki insan sayısı kadar cep telefonu aboneliğinin bulunduğu günümüzde daha da artmış durumda ve bu gelişmelerin politika belirleyicilerin kapasitesini aşacağından korkulmaktadır. Örneğin her yıl 200 bin sanayi robotu kullanıma girmektedir ve 2015 yılında, sanayide kullanılan toplam robot sayısının 1,5 milyonu bulması beklenmektedir. Bu yüzden de üretim sektörünün GSMH'lere katkıda bulunan başlıca sektör olacağı fakat iş yaratma konusunda daha mutavazı bir payı olacağı düşünülmektedir.

Bu gelişmelerin uzun vadede istihdam miktarı ve istihdamın yüksek olduğu yerler konusunda ne gibi değişiklikler yapacağı hala çok belirsizdir. Bu bakımdan insanların bu gelişmelerden doğacak işsizlikten ve iş arayan kişilerin aranan özellikleri karşılayabilmesi bakımından başarının anahtarlarından biri de sosyal becerileri arttırmak sayılmaktadır.

Yoksulluk ve refah tanımlarının değişmesi

Bir yerdeki yoksulluğun her yerdeki refah için tehlike yarattığını belirten Philadelphia Bildirgesi ışığında yürütülen yoksullukla savaşın önümüzdeki dönemde farklı bir boyuta taşınacağı tahmin edilmektedir. 2015 yılı itibarıyla dünyadaki yoksulluğu yarıya indirme hedefine, planlanandan 5 yıl önce ulaşılmış olmasının başlıca nedenlerinden biri Çin'in tarihî performansıdır ve bu durum, Dünya Bankası'nın 2030'da ekstrem yoksulluğu ortadan kaldırma hedefine giden yolu kolaylaştırmıştır. Bu konuda en büyük tehlike ise milyonlarca gencin kayıp nesil olması tehlikesidir.

Eşitsizliğin büyümesi

Sosyal adaletin karşılaştığı büyük bir zorluk ekonomik farklılıkların artmasıdır ve bu yıl Dü-

nya Ekonomi Forumu'nda en çok en muhtemel olduğu tespit edilen mesele "büyük gelir farklılığı" oldu; kronik mali dengesizlikler, artan sera gazı emilimi, su tedariki krizleri ve nüfus yaşlanmasının kötü yönetimi meseleleri ise onun gerisinde kaldı. Mutlak mahrumiyet ve zorluk gibi kabul edilemez eşitsizlik düzeylerinin sosyal istikrar için tehdit oluşturduğu düşüncei, ILO'nun kuran anlayışın içinde mevcuttur. Bu anlayışa göre sürekli barış ortamı, sosyal adalet üzerine bina edilmelidir. Çalışma dünyasında faaliyet gösteren farklı kuvvetlerin varlığından kaynaklanan eşitsizlik artışı, eşitsizliğin bir boyutudur. Diğer boyu ise doğrudan ya da dolaylı ayrımcılıktır: cinsiyet, ırk, din, toplumsal köken ya da başka gerekçeli ayrımcılıklar da "eşit muamele" hakkının ihlalini teşkil etmektedir. nitekim ILO'nun 2008 Bildirgesi şöyle demektedir: "Cinsiyet eşitliği ve ayrımcılık yasağı, iç içe geçmiş meseleler olarak ele alınmalıdır".

Yeniden dengeleme, yakınsama ve telafi

İçinde bulunduğumuz 2013 yılı itibarıyla ise Avrupa Birliği'nün toplam üretimdeki payı %18,7, ABD'ninki %18,6 ve Çin, Hindistan, Rusya ve Güney Afrika'nın toplam payı %28 düzeyindedir. 2013 yılında, gelişen ve gelişmekte olan ülkelerin dünya üretimindeki payının ileri ekonomilerinkini geçeceğini belirten rapor, ILO'nun yüzüncü yılı itibarıyla bu payın %55 olacağını yani dengelerin değişeceğini belirtmektedir. Büyüklükleri itibarıyla finans piyasaları hala gerçek ekonomiye tahakküm etmeye devam etmektedir ve ekonominin sürdürülebilir yatırım büyümesine duyduğu ihtiyacı karşılamakta yetersizdir. Ekonomilerin bu tür problemlerde sergiledikleri en yaygın yaklaşım ise ihracat pazarlarına bağımlılığı azaltım iç talebi hareketlendirmektir. Her bir ülkenin kendi belirlediği politikalar dışında, bu durum-

dan çıkan iki önemli genel değerlendirme vardır: (1) iyileştirilmiş rekabetçilik her ekonominin ve girişimin meşru hedefidir ancak hepsinin birden "daha rekabetçi" olması mümkün değildir çünkü biri "daha rekabetçi" olunca bir diğeri "daha az rekabetçi" olmaktadır. Aynı şey ülkelerin ihracat-ithalat ilişkileri için de geçerlidir. (2) ILO'nun 2008 Bildirgesi'nde belirtilen temel ilke ve hakların ihlali, meşru rekabet avantajı olarak kullanılamaz. Tıpkı çalışma standartlarının düzeyinin, korumacı amaçlar için kullanılamayacağı gibi.

Bu açıdan bakınca ücret yakınsaması hedefine giden yol gerçekten çok uzundur. Uluslararası rekabetçilik stratejilerinin birincil olarak ücret maliyetlerine dayandırılabilmesi, uluslararası ücret farklarının büyüklüğü ile çelişmektedir. Uluslararası toplumun güçlü, dengeli ve sürdürülebilir, iş olanağı bakımından zengin büyümeyi yeniden başlatma hedefi izlenmesi gereken politikanın ne olduğu konusunda ILO'yu tartışmanın ortasında bırakmaktadır.

Üretimin ve istihdamın değişen karakteri

Günümüzde dünyadaki iş gücünün yarıya yakını ücretli bir işte istihdam edilmektedir ama pek çoğu tam zamanlı ve tek bir işverene bağlı çalışmamaktadır. Yani atipik sayılan istihdam tarzı tipik olmul, tipik sayılan istihdam tarzı ise atipik hale gelmiştir. ILO 1990'larda bir dizi konvansiyonunda çeşitli çalışma biçimleri tespit etmiştir: yarı-zamanlı, evde çalışma, özel istihdam acentesi yönlendirmesi vs. ancak sözleşmeli çalışma hakkında yapılan görüşmelerin başarısızlıkla sonuçlanmasından sonra 2006 tarihli İstihdam İlişkileri Tavsiye Kararı (no. 198) kabul edilmiştir. Eğer standart adı verilen istihdam biçimlerinde ve ilişkilerinde sayısız çeşit ortaya çıkarsa, diğer yandan da gitgide karmaşılaşan üretim zincirlerinin etrafında

birkaç ülkeyi hatta bölgeyi kaplayan üretim süreci parçalanması söz konusu olur. Bu da ILO açısından esaslı mesele ve fırsat arzeder.

Menfaati ve sorumlulukları çalışma uygulamalarına odaklı olan ILO için bu durum şu soruyu getirir: bu meseleleri ele almak için sadece ILO üyesi olan ve tasdik edilmiş konvansiyonları uygulamakla hukuken bağlı bulunan devletlere başvurmak yeterli midir yoksa ILO, gitgide uluslararası ticaretin ve yatırımın niteliğini daha çok belirleyen tedarik zincirlerinin ve üretim ağlarının yönlendiricilerine başvurma fırsatını da değerlendirmeli midir?

Değişen koşulların sınıadığı kurumsal özellikler

ILO'nun benimsemiş olduğu görevin, günümüzün kritik politika meselelerinin tam ortasında olduğunu ve tüm dünyadaki insanların kaygılarının odak noktasına eğildiğini belirten rapor, kurumun hızla değişen ortama uyum sağlamaya devam edebilmesi için şu konularda karşılaşılan zorluklar konusunda kurumsal özelliklerini gözden geçirmesi gerektiğini belirtmektedir.

- Üç taraflılık ve temsil meşruiyeti

ILO'nun üç taraflı yapısı ve yöntemleri son zamanlarda eleştirilmektedir. Özellikle işveren ve işçi örgütlerinin üyeliklerindeki azalma, bunların temsil meşruiyetini sorgulatmaktadır ve ILO'daki temsilcilerin geniş kitleler ve kayıt dışı ekonomi kapsamındakiler adına konuşamayacağı düşünülmektedir. Bu yöndeki itirazlar üç noktada toplanmaktadır.

1) Yirminci yüzyılın sonlarında ve yirmibirinci yüzyılın başlarında kolektiflikten bireyselliğe yönelik bir trend baş göstermiştir. Artık insanlar kişisel menfaatlerini resmi birliklerin parçası

haline gelerek aramaktansa teknoloji yoluyla etkileşime başvurmayı tercih etmektedirler. Bu açıdan ILO'nun bu tür meşruiyet sorunları çıkması ihtimalini görmezden gelmesinin bir faydası yoktur.

2) ILO'da herkes kendi katılımından sorumlu olmakla birlikte birbirlerine yönelik tavırları da ilişkilerde önemli ve belirleyici olabilmektedir. Eğer ilgili ülkede yasalar ve uygulama örgütlenme hakkını engelliyorsa üç taraflılığın da diyalogun da anlamı kalmamaktadır. Oysa ILO'ya katılımın başlıca nedeni menfaatlerin toplu pazarlıklar yoluyla kolektif biçimde temsil edilmesidir, ki ILO'nun kuruluşundan doğan yükümlülüğü de bunu temin etmektedir. ILO'nun taraflarından biri öbürüyle ulusal düzeyde diyalogdan kaçınıyorsa, sadece oradaki meşruiyet sorgulanabilir ama toplu görüşmelerde katılımcılardan birinin öbürünü tanıması, kurumun temsil işlevine gölge düşürür. Toplu sözleşme pazarlığının yerine bireysel sözleşme düzenlemelerinin geçirilmesi, bunların denk ya da eşit sayılması fikri, ILO'nun 2008 bildirgesi'nde vurgulanan üç taraflı yapısından ve sosyal diyalog işlevinden doğan "eşsiz avantajı" ile bağdaşmamaktadır.

3) ILO üyeleri, ILO'nun üç taraflı olmasının tanımlayıcı bir özelliği ve yapısal bir kalıbı olmasının ILO'yu örgüt dışındaki aktörler karşısında aşırı savunmacı duruma düşüreceğinden kaygılanmaktadır. ILO'nun örgüt dışı aktörlerden kazanacağı çok şey olduğu gibi aşırı savunmacı ve dışlayıcı görünmekten kaybedeceği çok şey de vardır ve örgütün izlemesi gereken yol ILO'nun üç taraflılık ilkelerini ve uygulamasını muhafaza ederken menfaatlerini en üst düzeye çıkaracak bazı temel yöntemlerde de mutabık kalması ve onlara uymasındır.

- *Standartlar*

ILO'nun 2008 Bildirgesi üç taraflılık dahil ILO standartlarının ILO'nun "eşsiz avantajı" olduğunu ifade etmekte ve örgütün hedeflerinin gerçekleştirilmesinde kilit rol oynaması gerektiğini belirtmektedir. ILO'nun bu normatif işlevi 1919 tarihli (Sanayi) Mesai Saatleri Konvansiyonu (no. 1) ile başlamıştır ve 2011'deki Yerli İşçiler Konvansiyonu'na (no. 189) kadar devam edegelmiştir. Aynı süreç içinde ILO için önemli olanın sadece bu standartların kabul ve tasdik edilmesi olmadığı, nasıl uygulandığının da önemli olduğu anlaşılmıştır.

ILO'nun benimsediği standartların uygulamaya yansımadaki birinci sorun güven sorunudur. Bazı üye devletler kabul oyu vermedikleri standartları reddederken bazıları da ILO'nun denetim sisteminin belli ülkeleri ya da bölgeleri hedef aldığını ileri sürmektedir. Ülkelerin standartları kendilerine uyarlamakta karmaşıklık sorunu yaşaması da bu kapsama sokulabilir. Bu tür değişiklikleri yapmak bazı ülkelerin mevzuat yapısı açısından zor olabilirken her yıl yeni standartlar getirmek yerine bunları genel, sadeleştirilmiş standartlara indirgemek ise ILO'nun işlevi açısından güvensizlik verici olabilmektedir.

İkinci sorun ise geçtiğimiz yılki konferansta Standartları Uygulama Komitesi'nin çalışmasını engelleyecek kadar esaslı öneme sahip bir ihtilaf çıkmasıydı. Her ne kadar ihtilafın çıkış noktası grev hakkı idiyse de geniş açıdan tartışılan konu Konvansiyonların ve Tavsiyelerin Uygulanmasına Bakan Uzmanlar Komitesi'nin yetki ve görevi oldu. Bu tartışmaya değil sonucuna odaklanan rapor, ILO'nun, ihtilafları uzun süre çözümsüz bırakma lüksünün olmadığını, üç taraflı destek almayan standartların önünde sonunda yetki ve itibar konusunda sıkıntı çekeceğini belirtmektedir.

- Uyum noktasında karşılaşılan zorluklar

ILO, küresel değişimlere etkili biçimde yanıt veren çok taraflı bir sistem dairesinde çalışmak-tayken yakın zamandaki resmi çok taraflı sü-reçler olumlu bir seyir kaydetmedi: küresel ticar-et müzakerelerinden bir sonuç çıkmadı, iklim değişikliği üzerine yapılan görüşmeler, genel beklentileri karşılamadı ve 2008 sonunda çıkan krize uluslararası toplumun verdiği cevap mevcut çok taraflı yapılar üzerinden harekete geçmektense G20 Zirvesi'ni toplamak şeklinde olmuştur. Benzer şekilde, çok taraflı süreçler yer-ine git gide bölgesel, bölgeler arası ya da bölge altı girişimler geçmektedir.

Rapor, uyum konusunda başvurulacak 3 yol önermektedir.

1- Benzer misyona sahip kardeş kuruluşlarla di-yaloğu ve işbirliğini derinleştirmek.

2- ILO'nun diğer kuruluşların girişimlerine ve çok taraflı sistemin bütününe yapacağı girişim-lere faal olarak katkı yapabileceği fırsatlara karşı uyanık olması.

3- Politikada uyumun geliştirilmesi amacıyla kurumsal düzenlemeler yapılması, ki yakın za-manda Uluslararası Çalışma Konferansı'nda işlenmiş ve ILO'nun 2008 Bildirgesi'nde de kendine yer bulmuştur.

- ILO ve girişimler

Düzgün İş Gündemi'nin bir parçası olarak ILO, 2008 Bildirgesi'nde sürdürülebilir girişimleri geliştirme misyonunu üstlenmiştir. ILO'ya uzun zamandır ve sıklıkla yöneltilen eleştirilerden biri ILO'nun modern iş hayatının gerçekleri, ih-tiyaçları ve uygulamaları konusunda yeterince bilgili olmadığı yönündeydi ve yeni Girişimler

Departmanı'nının kurulması bu konuda ILO'nun verdiği yanıt niteliğindedir.

Aslında ILO'nun 1977'de İdare Organı tarafından kabul edilmiş olan Çokuluslu Girişimler ve Sosyal Politika konulu Üç Taraflı İlkeler Bildir-gesi de girişimlere yön gösterici bir kaynaktır. Asıl dikkat çekici olan ise ILO'nun şimdiye kadar kurumsal sosyal sorumluluk girişimleri ko-nusunda son 10 yıl zarfında çok pasif kalmış ol-masıdır. Oysa bu tür girişimlerin pek çoğu ILO standartlarına, özellikle temel haklara açık atıfta bulunmuşlardır.

Dolayısıyla ILO'nun kurumsal sosyal sorumlu-luk konusunda kendi duruşuna ve sorumlu-luklarına dair kendi içinde kapsamlı görüşmeler yapması gereklidir. Başkalarının girişimlerini mi destekleyeceği yoksa kendi girişimini mi geliştireceği konusunda tercih yapılabilir.

Sosyal adalete yönelmiş ikinci yüzyıla doğru

ILO'nun misyonu, sosyal adalet mücadelesini ikinci yüzyıla taşımasını gerektirmektedir. Geçmiş yıllarda geçirdiği yenilikler ve değiş-i-klikler ILO'nun tarihin değişik noktalarında ortaya çıkan farklı koşullara ve önceliklere uyum sağlamak konusunda ne kadar hazır ve kabili-yetli olduğunu göstermektedir. ILO'nun bu geçmişten almış olduğu net bir ders şudur: ILO eğer sosyal adalet hedefine sadık kalacaksa çalışma dünyasında en dezavantajlılar kimse meselede önceliği ona vermek zorundadır.

Sonuç

Yeni gelişen ülkelerle birlikte yoksulluk oranı uluslararası kuruluşların beklediğinden de büyük hızla azalmakta ve teknolojik gelişmeyle birlikte artan üretim gelecekte de dünyadaki toplam üretim konusunda sıkıntı yaşanmayacağını göstermektedir ama tüm bunlar ILO'nun misyonunun sadece biçim değiştirdiğini göstermektedir. Önümüzdeki yıllarda ILO, ülkelerdeki yoksulluktan kaynaklanan sorunlar yerine gelir dağılımındaki eşitsizlikten doğan çalışma koşulu çifte standartlarına odaklanacaktır. Teknolojik gelişmeyle birlikte ILO'nun üretim sektöründeki çalışma koşullarından diğer sektör- lere kaymak ve bu dönüşüm işsizliğe yansımaları engelleyecek tedbirleri ortaya koymak sorumluluğu üstlenecektir ve son olarak dünyadaki toplam üretimin arttığı ve sektörlerin ağırlıklarının değişeceği önümüzdeki dönemde

ortaya çıkacak yeni meslekler ve yeni çalışma tarzları hakkındaki uluslararası standartları tespit etme görevi de ILO'dan beklenecektir.

Eğer üç taraflı yapısını bozmadan devletler arasındaki yapıları dahi değiştiren dönüşüme uyum sağlamayı başarabilirse ILO, yoksulluk, üretim ve çalışma kavramlarının değişeceği önümüzdeki yıllarda da devletlerin, işverenlerin ve işçilerin ortak paydalarını tespit etme misyonunu sürdürebilecektir.

Burçin AYDOĞDU

2003'te İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun oldu. Yüksek lisansını İstanbul Bilgi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Ekonomi Hukuku alanında tamamladı. Burçin Aydoğdu Kırklareli Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır. Aydoğdu çalışmalarında, ekonomi hukuku, iş hukuku ve sosyal güvenlik hukuku alanında yoğunlaşmaktadır.

Kırklareli Üniversitesi

Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi

Rektörlük Kültür Merkezi A Blok Kırklareli/Merkez

Tel: 444 40 39 Dahili: 166 | Faks: +90 288 212 23 59

E-posta: kesam@kirkclareli.edu.tr Web: <http://kesam.kirkclareli.edu.tr>